

[Berria.info](#) » [Papereko Edizioa](#) » [Plaza](#)

2012-01-29

LITERATURA. 'ERRAITS'

Erabat harilkatu gabe

IRATXE ESNAOLA

Idazlea: Eneko Aizpuru.

Argitaletxea: Erein.

Urtea: 2011.

Eneko Aizpuruak (Lazkao, 1976) argitaratutako lehen eleberriak Roman Polanskiren film ezagunari egiten dio keinu liburuaren atarian, esaldi hau txertatuz: *Forget it, Jake. It's Chinatown*. Erreferentziak, omenaldi fedean jarria izan arren, konparazioaren argia pizten du nobelaren irakurketa amaitzean, bere kaltean. Lanak osagai franko badu, baina ez daude elkar eragiteko behar bezala nahasiak. Lehenengo pertsonan aurkezten zaigu Mikel Egileor kazetaria, erregulazio espediente bat dela-eta sei hilabeterako egunkarietik kanpo geratu dena. Egun berean tramari hasiera ematen dion gertaera jazo da: Lazkao herriko jaietan eraiketa bat jendearen begi bistan. Kasua argitzeko lanean jarriko duen dei bat jaso du protagonistak. Hortik aurrera, ikerlearen behar lukete izan Mikel Egileorrenak, baina alderrai dabilen tipo bat aurkezten zaigu, dena eskura iristen zaiona: kontratazioa, informazioa, azarnak. Tamalez, ez da sinesgarriegi eta protagonistak idazleak nahi zuena lortu duela pentsa daiteke; eleberriak aurrera jarrai zezan behar zena, alegia. Liburuko onena elkarriketak dira, korapilork gabe tramari aurrera egiten uzten diotenak. Ataskatuta geratzeko arriskurik ez da. Arintasunak bere alde du hori.

Esan dugu gaiak txertatu txertatzen dituela eta ez gutxi. Nerabe atzerritarrekiko eta etorkinekiko herritarren pertzepzioa da nagusia. Aurreiritzi eta arrazakeriaz kutsatutako jendartea erakusten du egileak, errugabetasun presuntzioarekin ahaztuta, hedabideek erabili hizkerak xaxatuak. Erantzunik gabeko arazo errenkada atera genezake matazatik: paperik gabeko adingabe etorkinekin zer egin, hezkuntza proiektuak gauzatzearen zailtasunak konprenitu, baliabide eskasien arazoa errekonozitu. Bestalde, Marokoko zerbitzu sekretuak, infiltratuak, proiektu ilegalak eta naturaren aurkako erasoak, euskal enpresariaren ustelkeria eta erakunde publikoen funtzionamendu eskasa, besteren artean, ez dira falta. Esan bezala, osagaiak ez dira eskasak. Gaiak badute interesa. Pena da, hortaz, soka mutur solteak bezala hedatzen direla ikustea, beti elkartuko diren esperoan eta inoiz erabat harilkatu gabe. Bestalde, protagonista dezente estereotipoz osatu da eta ondorioetara sinesmenen bitartez iristen da, ikerkuntzak ekarritako azarnen bidez bainoago.

Esaldi motzek di-da batean irakurtzeko modukoa egiten dute eleberria. Egia da erritmo errepikakorra duela, baina alde erantzira, ez da arrazoibide luzeen buxadurarik. Aukeran, gehiegitxo deskribatzen ditu Donostiako zenbait taberna eta txoko ezagun eta autoan egindako mugimenduen deskribapenak ere askotxo dira. Liburu bat aipatzen da, protagonista irakurtzen ari dena. Rodolfo Walshen *Sarraski operazioa* (1957), hain zuzen. Fikzio-kazetaritza bezala ezagutzen den generoaren aitzindaritzat hartu izan den eleberri horretan, errealitatean gertatu zen kasu baten kontakizun fikziozkoa egiten da. Buenos Airesko probintzian fusilatutako gizon kuadrilla batetik bizirik irautea lortu zuten biktima batzuen harira berreraikia izan zen eleberria da berau. Aizpuruak testigantza-narrazioa eta kazetariaren irudia omendu nahi izan dituela pentsarazi dit horrek, eta iruditzen zait ilusio handi idatzi dituela orriok, emaitza berebizikoa ez izan arren. Nolanahi dela, eskertzen zaio heroikotasunik gabe amaitu izana kontakizuna. Errealista da protagonista honek faltsukeria eta ustelkeria desestaltzeko aukerarik ez izatea.

Albisterik...

IRAKURRIENAK

Bozkatuenak

Bidalienak

- 1 Tele5 kateari 70.000 euroko zigorra, errugabe bat etakidea zela esateagatik
- 2 Gipuzkoako Foru Aldundiak 24.000 euroko laguntza emango dio Lodosako ikastolari
- 3 Abertzaleen batasuna aldarrikatu dute Txillardegiren omenaldian
- 4 Europako Batasuneko kideak Bruselan bilduko dira gaur, hazkundera nola sustatu aztertzeko
- 5 Easyjet gaur hasiko da Loiuo aireportua Madriletik lotzen, Spaniaren ibieraren ondorioz